

REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 11 september 2013

om enhetliga krav på icke-diskriminering och kostnadsberäkningsmetoder för att främja konkurrensen och förbättra klimatet för bredbandsinvesteringar

(2013/466/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN UTFÄRDAR DENNA
REKOMMENDATION

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) ⁽¹⁾, särskilt artikel 19.1,

med beaktande av yttrandena från Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) och kommunikationskommittén (Cocom), och

av följande skäl:

- (1) Utvecklingen av EU:s inre marknad för elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster, i synnerhet utbyggnaden av höghastighetsnät för internetanslutning, är avgörande för att uppmuntra innovation och öka produktiviteten, sysselsättningen och konkurrenskraften och i slutändan skapa ekonomisk tillväxt och nå målen för Europa 2020-strategin. Kommissionen, de nationella regleringsmyndigheterna (NRA) och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) bidrar till utvecklingen av den inre marknaden för elektronisk kommunikation genom att utveckla gemensamma strategier för en enhetlig tillämpning av det regelverk som fastställs i direktiv 2002/21/EG (regelverket).
- (2) Utbyggnaden av snabba bredbandsnät har stor betydelse för investeringar, skapande av arbetstillfällen och övergripande ekonomisk återhämtning i EU. Kommissionen och Europeiska rådet har därför fastställt ambitiösa utvecklingsmål för snabba bredbandsnät inom ramen för unionens digitala agenda för Europa, som är ett av flaggskeppsinitiativen i Europa 2020-strategin.
- (3) Ett av de grundläggande målen för den digitala agendan för Europa är utvecklingen av nästa generations accessnät (NGA-nät). Syftet med den digitala agendan för Europa är att stödja de stora investeringar som kommer att krävas de kommande åren. Syftet med den här rekommendationen är att främja effektiva investeringar och innovation i

ny och bättre infrastruktur och samtidigt tillgodose behovet av att upprätthålla konkurrensen, som är ett viktigt långsiktigt incitament för investeringar. Syftet med den här rekommendationen är att i) garantera rättvisa villkor genom tillämpning av strängare regler för icke-diskriminering, ii) fastställa förutsägbara och stabila reglerade priser i grossistledet för kopparaccessnät och iii) öka säkerheten vad gäller de omständigheter som skulle leda till att det inte finns några krav på reglerade tillträdespriser i grossistledet för NGA-nät. Ökad rättslig och regleringsmässig förutsägbarhet bör bidra till att få till stånd de investeringar som krävs på kort till medellång sikt.

- (4) Det är mycket viktigt att skapa förutsägbarhet i regleringen för att främja effektiva investeringar och innovationer i ny och bättre infrastruktur. En konsekvent och stabil regleringsstrategi över tid är avgörande för att ge investerarna det förtroende som krävs för att utforma hållbara affärsplaner. För att ge den förutsägbarhet som krävs under en längre tidsperiod, dvs. längre än en enskild marknadsöversyns livstid, bör de nationella regleringsmyndigheterna i sina bestämmelser om regleringsåtgärder inom ramen för regelverket så långt det är möjligt förklara hur förutsebara ändringar i förhållandena på marknaden kan komma att påverka åtgärderna.
- (5) Under bedömningen av de utkast till bestämmelser som anmälts till kommissionen enligt artikel 7 i direktivet 2002/21/EG framkom det att det fortfarande förekommer stora variationer inom EU när det gäller tillämpningen av krav på icke-diskriminering enligt artikel 10 och krav på priskontroll och kostnadsredovisning enligt artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG ⁽²⁾ för marknaden för tillträde till nätinfrastuktur utanför distributionsnäten (marknad 4) och bredbandstillträde i grossistledet (marknad 5), som avses i kommissionens rekommendation 2007/879/EG ⁽³⁾.

⁽¹⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG av den 7 mars 2002 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (EGT L 108, 24.4.2002, s. 7).

⁽³⁾ Kommissionens rekommendation 2007/879/EG av den 17 december 2007 om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (rekommendation om relevanta marknader) (EUT L 344, 28.12.2007, s. 65).

- (6) De skyldigheter som införs enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG varierar fortfarande kraftigt i EU, även när de underliggande problemen på marknaden är likartade. Samtidigt som allt fler nationella regleringsmyndigheter på senare tid har övervägt en mer detaljerad tillämpning av ett generellt krav på icke-diskriminering med hjälp av nyckeltal för att säkerställa strikt likvärdigt tillträde, varierar de utkast till bestämmelser som anmälts till kommissionen enligt artikel 7 i direktiv 2002/21/EG kraftigt när det gäller NRA:s räckvidd, tillämpning, övervakning av efterlevnad och verkställande av detta krav, särskilt när det gäller valet av likvärdighetsmall (om en sådan tillämpas över huvud taget).
- (7) Även skyldigheter i fråga om tillträdesprissättning enligt artikel 13 i direktiv 2002/19/EG i marknaderna 4 och 5 varierar kraftigt mellan EU-medlemsstaterna. Sådana variationer kan dock inte förklaras med underliggande skillnader i de nationella förhållandena. Kommissionen har hela tiden uppmanat de nationella regleringsmyndigheter som omfattas av dess befogenheter enligt artikel 7 i direktiv 2002/21/EG att i) använda lämpliga kostnadsredovisningsmetoder och se till att prissättningen av produkter för tillträde i samma värdekedja är enhetlig för att bevara principen om investeringsstegen, ii) tillämpa principerna för den berörda metoden för kostnadsberäkning enhetligt för alla relevanta ingångsdata, samt iii) erkänna vikten av att använda kostnaden för ett modernt effektivt nät för att fastställa tillträdespriser.
- (8) De stora variationerna mellan de nationella regleringsmyndigheternas regleringsstrategier för dessa båda åtgärder hämmar utvecklingen av den inre marknaden för elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster, och på så vis begränsas möjligheterna till stora välståndsvinster för ekonomin som helhet. Skillnaderna skapar osäkerhet och bristande enhetlighet i regleringen, vilket begränsar möjligheterna till skalfördelar.
- (9) Om det konstateras att det finns en operatör med betydande marknadsinflytande (SMP) på marknad 4 och/eller 5 bör lämpliga åtgärder vidtas enligt principerna i direktiv 2002/19/EG, särskilt artikel 8.4. De åtgärder som föreskrivs i den här rekommendationen måste tillämpas enligt principerna i direktiven 2002/21/EG och 2002/19/EG.
- (10) Denna rekommendation är förenlig med kommissionens rekommendation 2010/572/EU⁽¹⁾ och utgår från kommissionens vägledning om tillämpningen av de särskilda
- skyldigheter enligt det regelverk som föreskrivs i rekommendation 2010/572/EU. Här anges till exempel närmare i vilka fall det inte behöver vara nödvändigt med kostnadsorienterat tillträde i grossistledet till NGA-bredband, i enlighet med punkt 36 i rekommendation 2010/572/EU. Dessutom beskrivs scenarier där fastställda skyddsåtgärder för konkurrensen bör leda till att nationella regleringsmyndigheter gör undantag från den allmänna principen om kostnadsorienterat NGA-tillträde enligt punkt 25 i rekommendation 2010/572/EU. Detta innebär att de principer som beskrivs i den här rekommendationen, särskilt i skälen 25–28, 49 och 50 samt punkt 58, bör beaktas i tolkningen av båda rekommendationerna.
- (11) Den här rekommendationen behandlar också frågor som inte tas upp i rekommendation 2010/572/EU, t.ex. enhetlig tillämpning av artikel 10 i direktiv 2002/19/EG och enhetlig metod för beräkning av grossistpriser för tillträde till kopparnät.

TILLÄMPNING AV ETT KRAV PÅ ICKE-DISKRIMINERING

Säkerställa likvärdigt tillträde

- (12) Ett av de största hindren för utvecklingen av verkligt rättvisa villkor för operatörer som ansöker om tillträde till elektroniska kommunikationsnät är den förmånliga behandlingen av verksamheter i efterföljande led, t.ex. detaljiströrelsen, hos en vertikalt integrerad operatör med betydande marknadsinflytande (SMP-operatören) genom prisdiskriminering och andra former av diskriminering (t.ex. diskriminering i fråga om tjänsters kvalitet, tillgång till information, fördröjningstaktik, oskäligen krav och strategisk utformning av väsentliga produktens egenskaper). Här är det särskilt svårt att upptäcka och ta itu med diskriminerande beteende som inte gäller priset enbart med hjälp av ett allmänt krav på icke-diskriminering. Därför är det viktigt att skapa verkligt likvärdigt tillträde genom att strikt tillämpa krav på icke-diskriminering och använda effektiva metoder för att övervaka och genomföra tillämpningen.
- (13) Kommissionen konstaterar att de nationella regleringsmyndigheterna har valt mycket olika regleringsstrategier när det gäller att hantera och förebygga icke prisrelaterat diskriminerande beteende. Kommissionen anser att lika insatsresurser (*Equivalence of Inputs*, EoI) i princip är det säkraste sättet att skapa ett effektivt skydd mot diskriminering eftersom de operatörer som ansöker om tillträde kommer att kunna konkurrera med den vertikalt integrerade SMP-operatörens verksamheter i efterföljande led genom att använda exakt samma uppsättning reglerade produkter i grossistledet till samma priser och med samma transaktionsprocesser. Dessutom är EoI en bättre metod än likvärdiga resultat (*Equivalence of Output*, EoO) för att skapa insyn och lösa problemet med asymmetrisk information.

⁽¹⁾ Kommissionens rekommendation 2010/572/EU av den 20 september 2010 om reglerat tillträde till nästa generations accessnät (NGA) (EUT L 251, 25.9.2010, s. 35).

- (14) Enligt artikel 8.4 i direktiv 2002/19/EG ska de nationella regleringsmyndigheterna se till att de skyldigheter som införs till följd av att en operatör konstateras ha ett betydande marknadsinflytande är baserade på det identifierade problemet och att de är proportionerliga med hänsyn till artikel 8.5 i direktiv 2002/21/EG, särskilt artikel 8.5 b. Sannolikt innebär det högre kostnader för efterlevnaden att tillhandahålla reglerade resurser i grossistledet på grundval av kravet på likvärdighet än mindre stränga krav på icke-diskriminering, på grund av behovet av att anpassa systemet. Dessutom skulle en SMP-operatör inte kunna dra fördel av vissa vertikala synergieffekter, eftersom den endast skulle få använda samma produkter i grossistledet som den tillhandahåller eller erbjuder sina konkurrenter. Dessa högre kostnader för efterlevnaden ska dock ställas mot fördelarna med en större konkurrens i efterföljande led.
- (15) Det är mindre sannolikt att krav på att SMP-leverantören ska tillhandahålla äldre kopparbaserade resurser i grossistledet över befintliga system på grundval av EoI skulle skapa tillräckligt stora nettofördelar för att klara ett proportionalitetstest på grund av de högre kostnaderna för att ändra den befintliga utformningen av försörjningen och de operativa stödsystemen så att de uppfyller kraven på EoI. Å andra sidan skulle ett krav på att SMP-operatören ska tillhandahålla NGA-resurser i grossistledet, som i många fall erbjuds via nya system, på grundval av EoI sannolikt skapa tillräckligt stora nettofördelar och alltså vara proportionerligt med hänsyn till de jämförelsevis lägre marginalkostnaderna för att se till att nybyggda system uppfyller kravet på EoI. Innan SMP-operatören tillhandahåller nya resurser i sina verksamheter i efterföljande led bör denne till lämplig kostnad kunna bygga in EoI redan under utformningen av nya produkter.
- (16) Med tanke på att kostnaderna för att uppfylla kraven kan bli höga, kan det vara orimligt att kräva att SMP-operatören ska tillämpa EoI på varje nivå i värdekedjan. Därför skulle de nationella regleringsmyndigheterna först behöva identifiera på vilken nivå som införandet av EoI utifrån deras egna nationella förutsättningar skulle ge störst fördelar för konkurrensen och innovationen, och sedan bedöma om det också skulle vara lämpligt och rimligt med krav på EoI även på ytterligare nivåer. EoI kan skapa snabbare innovation på detaljistmarknaden och bör därför i princip införas på den lägsta möjliga nätnivå där konkurrensen kommer att vara effektiv och hållbar på lång sikt. I medlemsstater med många småskaliga SMP-operatörer kan det vara orimligt att tillämpa EoI för var och en av dessa operatörer.
- (17) Om nationella regleringsmyndigheter konstaterar att ett krav på tillhandahållande av reglerade resurser i grossistledet på grundval av EoI skulle vara oproportionerligt, bör en modell för EoO tillämpas. Detta ska garantera att resurserna i grossistledet för alternativa operatörer – trots att de inte använder samma system och processer – har funktioner och priser som är jämförbara med dem som den vertikalt integrerade SMP-operatören själv använder.
- (18) Ett beslut om att införa krav på EoI när så är lämpligt, motiverat och proportionerligt, efter samråd i enlighet med artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/21/EG, innebär ett krav på icke-diskriminering enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG. Detta krav påverkar inte i) ett eventuellt krav på funktionell separation enligt artikel 13a i direktiv 2002/19/EG när en nationell regleringsmyndighet konstaterar att effektiv konkurrens inte har uppnåtts genom vederbörliga krav (däribland krav på icke-diskriminering, t.ex. EoI), ii) en eventuell frivillig separation i enlighet med artikel 13b i direktiv 2002/19/EG och iii) en analys av konkurrensvillkoren på de områden som omfattas av gemensam utveckling av nät för fiber till hemmet (FTTH) enligt punkt 28 i rekommendation 2010/572/EU.
- (19) Volymrabatter och/eller långfristiga avtal om tillträdesprissättning är ett viktigt verktyg för att främja NGA-investeringar, särskilt om genomslaget hos konsumenterna fortfarande är lågt, och kan vara förenligt med principerna om EoI och EoO. För att se till att effektiva konkurrenter kan komma in på marknaden bör de nationella regleringsmyndigheterna endast godta att SMP-operatörer ger volymrabatter till sina egna verksamheter i efterföljande led, t.ex. sina detaljiströrelser, om de inte överskrider den högsta volymrabatt som har erbjudits i ärligt uppsåt till utomstående operatörer som ansöker om tillträde. På motsvarande sätt bör nationella regleringsmyndigheter endast godta långfristiga avtal om tillträdesprissättning mellan SMP-operatörer och deras egna verksamheter i efterföljande led, t.ex. deras detaljiströrelse, om de inte överskrider den högsta rabatt för långfristigt tillträde som har erbjudits i ärligt uppsåt till utomstående operatörer som ansöker om tillträde.
- Som ett minimum säkerställa teknisk replikerbarhet av SMP-operatörens nya detaljisterbjudanden**
- (20) Oberoende av vilken typ av krav på likvärdighet som den nationella regleringsmyndigheten väljer att införa är det viktigt att se till att alternativa operatörer som ansöker om tillträde tekniskt kan replikera SMP-operatörens detaljisterbjudande på grundval av de reglerade resurser i grossistledet de tar emot. Syftet är att garantera rättvisa villkor när den nationella regleringsmyndigheten beslutar att ett krav på icke-diskriminering enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG är lämpligt, proportionerligt och

objektivt motiverat. De nationella regleringsmyndigheterna behöver inte föreskriva i detalj hur de berörda tillträdesprodukterna för grossistledet ska utformas, men de bör se till att ett tekniskt replikerbarhetstest utförs för en ny detaljisttjänst eller ett nytt detaljistpaket och se till att ett antal faktorer undersöks.

- (21) När de nationella regleringsmyndigheterna utför det tekniska replikerbarhetstestet eller bedömer resultaten av ett test som utförts av SMP-operatören, bör de också ta hänsyn till risken för monopolbildning på marknaden i efterföljande led på grund av det nya erbjudandet och hur det påverkar innovationen. Operatörer som ansöker om tillträde bör få tillgång till den berörda tillträdesprodukten för grossistledet inom rimlig tid innan SMP-operatören lanserar ett motsvarande detaljisterbjudande, detta för att SMP-operatören inte ska få en oskälig tidsfördel med hänsyn till att en effektiv alternativ operatör behöver utveckla och anpassa sina egna system och processer för att kunna erbjuda en konkurrenskraftig ny detaljisttjänst.
- (22) Med tanke på hur viktig teknisk replikerbarhet är för konkurrensen är det väsentligt att den reglerade SMP-leverantören ser till att nya detaljisterbjudanden är tekniskt replikerbara såväl före lanseringen som efteråt. Ett tekniskt replikerbarhetstest kan därför utföras såväl före som efter lanseringen av ett nytt detaljisterbjudande, beroende på vad den nationella regleringsmyndigheten anser vara lämpligt. När en nationell regleringsmyndighets möjlighet att offentliggöra SMP-operatörens affärsdata t.ex. begränsas av sekretessbestämmelser i den nationella lagstiftningen, kan myndigheten välja att göra det tekniska replikerbarhetstestet efter lanseringen av detaljisttjänsterna.

ÖVERVAKNING AV ATT KRAVET PÅ ICKE-DISKRIMINERING UPPFYLLS

Nyckeltal

- (23) Med tanke på svårigheten att jämföra kvaliteten i den tjänst som SMP-operatören erbjuder sig själv och kvaliteten i den tjänst som erbjuds utomstående operatörer som ansöker om tillträde är det ofta svårt att upptäcka diskriminerande beteende och därmed också svårt att genomföra icke-diskriminering enligt artikel 10 i direktiv

2002/19/EG. Nyckeltal är det bästa verktyget för att upptäcka potentiellt diskriminerande beteende och öka insynen i leveransen av och kvaliteten hos SMP-operatörens reglerade tillträdesprodukter för grossistledet på de berörda marknaderna. För att öka insynen och marknadens förtroende kan nationella regleringsmyndigheter använda lämpliga industriforum för att göra det lättare för SMP-operatören och utomstående operatörer som ansöker om tillträde att komma överens om detaljerade nyckeltal och se till att indikatorerna granskas och offentliggörs på ett sätt som gör det möjligt att tidigt upptäcka eventuellt diskriminerande beteende. Nyckeltalen bör vara knutna till nyckelverksamheterna i alla steg i leveranscykeln, dvs. beställningsprocessen, leveransen eller tillhandahållandet av tjänsten, tjänstens kvalitet inklusive fel och väntetid för reparation av fel samt migration mellan olika reglerade resurser i grossistledet för operatörer som ansöker om tillträde.

Servicenivåavtal och servicenivågarantier

- (24) För att ge fullständiga garantier för icke-diskriminering bör nyckeltalen kompletteras med servicenivåavtal och servicenivågarantier. Servicenivåavtal säkerställer att operatörer som ansöker om tillträde får en tjänst med överenskommen kvalitet, medan motsvarande servicenivågarantier avskräcker mot diskriminerande beteende. De nationella regleringsmyndigheterna bör vara nära involverade i utvecklingen av servicenivåavtal genom att t.ex. godkänna de avtal som SMP-operatörerna utvecklar inom ramen för ett reglerat referenserbjudande.

KOSTNADSBERÄKNINGSMETOD

Rekommenderad kostnadsberäkningsmetod

- (25) En kostnadsberäkningsmetod som leder till tillträdespriser som i så hög grad som möjligt återspeglar de förväntade priserna på en marknad med fungerande konkurrens är lämplig för att uppnå målen för regelverket. En sådan kostnadsberäkningsmetod bör baseras på ett modernt effektivt nät, avspegla behovet av stabila och förutsägbara grossistpriser för tillträde till kopparnät över tid, som motverkar stora prisväxlingar och prischocker, för att erbjuda tydliga investeringsramar och skapa kostnadsorienterade grossistpriser för tillträde till kopparnät, som fungerar som ett ankare för NGA-tjänster. Metoden måste också göra det möjligt att hantera effekterna av minskade volymer till följd av övergången från kopparnät till NGA-nät på ett lämpligt och enhetligt sätt, dvs. undvika en sådan artificiell höjning av grossistpriserna för tillträde till kopparnät som annars skulle bli följden av att kunder byter till SMP-operatörens NGA-nät.

- (26) Kostnadstäckning är en av huvudprinciperna för en kostnadsberäkningsmetod. Den garanterar att operatörer kan täcka de verkliga kostnaderna och få en lämplig avkastning på investerat kapital.
- (27) För att ge en lämplig "bygg-eller-köp"-signal måste en kostnadsberäkningsmetod ha en god avvägning mellan att säkerställa ett effektivt inträde och tillräckliga incitament för att investera och framför allt att bygga ut NGA-nät och på så sätt leverera nya och snabbare bredbandstjänster av högre kvalitet.
- (28) Den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden bör säkerställa insyn och enhetlighet inom unionen. Den bör också säkerställa att specifika nationella förhållanden avspeglas inom ramen för en enhetlig mall.
- (29) Nedifrån-och-upp-modellen för beräkning av långsiktig marginalkostnad (Bulric+) är den kostnadsberäkningsmetod som uppfyller dessa mål bäst när det gäller att fastställa priserna för de reglerade tillträdestjänsterna i grossistledet. I denna metod modelleras de tillkommande kapital- (inklusive kostnader som inte kan återvinnas, s.k. sunk costs) och driftskostnader som en hypotetisk effektiv operatör ska täcka vid tillhandahållandet av alla tillträdestjänster plus ett påslag för strikt täckning av gemensamma kostnader. Bulric+-metoden gör det alltså möjligt att täcka de totala faktiska kostnaderna.
- (30) Med Bulric+-metoden görs en framåtblickande beräkning av de nukostnader (dvs. baserat på den senaste tekniken, förväntad efterfrågan osv.) som en effektiv nätoperatör skulle ha för att bygga upp ett modernt nät i dag som kan tillhandahålla alla tjänster som efterfrågas. Bulric+-metoden ger alltså korrekta och effektiva signaler om marknadsinträde.
- (31) Om kabel, fiber (FttX) och, i mindre utsträckning, mobila nät (särskilt LTE-mobilnät) konkurrerar med kopparnät, kommer SMP-operatörer att reagera genom att uppgradera sina kopparnät och gradvis ersätta dem med NGA för att möta detta konkurrenshot. Ingen operatör skulle i dag bygga ett rent kopparnät, och med Bulric+-metoden beräknas alltså nukostnaderna för att bygga ut ett modernt effektivt NGA-nät.
- (32) Ett sådant effektivt NGA-nät skulle helt eller delvis bestå av optiska element, beroende på de nationella förhållandena, och skulle kunna uppfylla målen i den digitala agendan för Europa när det gäller bandbredd, täckning och spridning.
- (33) Det bästa sättet att avspegla den underliggande konkurrensprocessen, och framför allt huruvida tillgångarna är replikerbara, är att värdera sådana tillgångar som ett NGA-nät till nukostnader.
- (34) Till skillnad från tillgångar som teknisk utrustning och överföringsmedium (t.ex. fiber) kommer tillgångar i anläggningsinfrastruktur (som ledningar, diken och stolpar) sannolikt inte att anläggas på nytt. Teknisk utveckling och graden av konkurrens och efterfrågan i detaljistledet väntas inte göra det möjligt för alternativa operatörer att bygga ut en parallell anläggningsinfrastruktur, åtminstone inte om den befintliga anläggningsinfrastrukturen kan återanvändas för utbyggnaden av ett NGA-nät.
- (35) I den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden värderas den regleringsmässiga tillgångsbas (*Regulatory Asset Base*, RAB) som motsvarar de återanvändbara befintliga tillgångarna i anläggningsinfrastrukturer efter nukostnaderna, som tar hänsyn till tillgångens förbrukade ekonomiska livslängd och därmed till de kostnader som redan återvunnits av den reglerade SMP-operatören. Denna metod ger effektiva signaler för marknadsinträde vid beslut om att bygga eller köpa och motverkar risken för alltför stor kostnadstäckning för befintlig anläggningsinfrastruktur som går att återanvända. En alltför stor kostnadstäckning är inte motiverad för att säkra effektivt marknadsinträde och upprätthålla incitamenten för investeringar, eftersom nybyggnadsalternativet inte är ekonomiskt genomförbart för denna kategori av tillgångar.
- (36) För att beräkna sådana nukostnader för den reglerade tillgångsbas som motsvarar de återanvändbara befintliga tillgångarna i anläggningsinfrastrukturer bör en indexeringsmetod användas. Denna metod är att föredra eftersom den är praktisk, robust och öppen. Den skulle baseras på historiska data om utgifter, ackumulerade avskrivningar och avyttrade tillgångar i den omfattning som dessa finns tillgängliga i den reglerade SMP-operatörens bokföring och regleringsmässiga redovisning och på ett offentligt prisindex som t.ex. konsumentprisindex.
- (37) Den ursprungliga reglerade tillgångsbas som motsvarar de återanvändbara befintliga tillgångarna i anläggningsinfrastruktur skulle alltså fastställas till det regleringsmässiga redovisningsvärdet efter ackumulerade avskrivningar vid beräkningstidpunkten, och indexeras med ett lämpligt prisindex, t.ex. konsumentprisindex.
- (38) Den ursprungliga reglerade tillgångsbasen skulle sedan läsas och rullas framåt från en regleringsperiod till nästa. Genom inläsningen av den reglerade tillgångsbasen säkerställs att en icke-replikerbar och återanvändbar befintlig tillgång i anläggningsinfrastruktur inte längre ingår i den reglerade tillgångsbasen när den är helt avskriven. Därmed utgör den inte längre någon kostnad vare sig för den operatör som ansöker om tillträde eller för SMP-operatören. En sådan metod skulle också garantera en lämplig ersättning för SMP-operatören och samtidigt ge säkerhet i fråga om regleringen för både SMP-operatören och de operatörer som ansöker om tillträde över tid.

- (39) Antalet aktiva kopparlinjer minskar på grund av att kunder migrerar till kabel-tv-nät, fibernät och/eller mobila nät. Modellering av ett enda effektivt NGA-nät för koppar och NGA-tillträdesprodukter neutraliserar den inflations-effekt på volymerna som skulle uppstå vid modelleringen av ett kopparnät, om de fasta nätkostnaderna fördelas över ett minskande antal aktiva kopparlinjer. Detta gör det möjligt att gradvis överföra trafikvolymen från koppar till NGA med utbyggnad av och byte till NGA. Endast trafikvolymerna som flyttas till andra infrastrukturer (t.ex. kabel-tv och mobil), som inte ingår i omkostnadsmodellen, kommer att medföra ökade enhetskostnader.
- (40) Med hänsyn till principen om teknikneutralitet och olika nationella förhållanden behöver de nationella regleringsmyndigheterna en viss flexibilitet för att modellera ett sådant modernt effektivt NGA-nät. NGA-nätet kan därför baseras på någon av de olika tillträdestekniker och nättopologier som operatörerna har tillgång till för att bygga ut ett NGA-nät.
- (41) Ett FttH-nät, ett nät med fiber till lokal spridningspunkt (FttC-nät) eller en kombination av båda kan anses vara ett modernt effektivt NGA-nät. Enligt denna metod bör den beräknade kostnaden för NGA-nätet anpassas för att avspegla de olika egenskaperna hos ett kopparnät. För detta krävs en uppskattning av skillnaderna i kostnader mellan en NGA-baserad tillträdesprodukt och en tillträdesprodukt som baseras uteslutande på koppar, dvs. genom att göra nödvändiga justeringar av nätanläggningen i NGA-modellen för att fastställa tillträdespriset för kopparnät i grossistledet. När de fastställer tillgångarnas ekonomiska livstider i ett FttC-nät bör de nationella regleringsmyndigheterna beakta de olika nätdelarnas förväntade tekniska utveckling och utvecklingen av nätet.
- (42) Om topologin i det NGA-nät som ska modelleras skiljer sig från kopparnätet så mycket att det inte går att göra en anläggningsjustering i NGA-anläggningsmodellen, bör de nationella regleringsmyndigheterna räkna fram koppar-kostnaden genom att modellera ett överlappande NGA-nät, där två parallella nät (koppar och fiber, antingen FttH eller FttC) i viss omfattning delar samma nät för anläggningsinfrastruktur. Enligt denna metod skulle inflationseffekten på volymerna neutraliseras för tillgångar i anläggningsinfrastruktur, eftersom de modellerade koppar- och fibernäten skulle dela tillgångarna i anläggningsinfrastruktur. Detta skulle innebära att enhetskostnaderna för dessa tillgångar, som utgör den största delen av kostnaderna för ett accessnät, skulle förbli stabila.
- Genomförandet av kostnadsberäkningsmetoden**
- (43) Det krävs en tillräckligt lång övergångsperiod för att undvika onödiga störningar och skapa en stabil regleringsmetod som medger insyn. Eftersom de nationella regleringsmyndigheterna bör införa den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden och operatörerna behöver anpassa sina affärsplaner efter detta är det lämpligt med en övergångsperiod till den 31 december 2016. De nationella regleringsmyndigheterna är inte skyldiga att upprätta omkostnadsmodeller för beräkning av grossistpriser för tillträde till kopparnät om det inte sker någon förhandsreglering av priset, t.ex. när det saknas efterfrågan på sådana tjänster.
- (44) I linje med principerna om insyn och förutsägbarhet i regleringen samt med behovet av att garantera prisstabilitet ska kommissionen fastställa inom vilket prisintervall unionens genomsnittliga månatliga tillträdespris för hyra av fullt tillträde till kopparnätet (netto efter alla skatter) beräknas ligga när den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden används.
- (45) Detta intervall ska huvudsakligen fungera som vägledning för de nationella regleringsmyndigheterna när de inför kostnadsberäkningsmetoden i syfte att uppfylla rekommendationens övergripande mål med stabila och förutsägbara koppartillträdespriser. Om de reglerade månatliga priserna för tillträde till kopparaccessnät ligger utanför prisintervallet i bestämda medlemsstater när denna rekommendation träder i kraft, ska de regleringsmyndigheter som inför de rekommenderade kostnadsberäkningsmetoderna i dessa medlemsstater göra detta snarast möjligt. Syftet är att de ska kunna bedöma om den rekommenderade kostnadsmetoden kräver att priserna justeras gradvis fram till den 31 december 2016, särskilt i de medlemsstater där tillträdespriserna för närvarande inte är kostnadsorienterade och där det sannolikt kommer att krävas betydande prisjusteringar. För att undvika missförstånd bör det klargöras att denna rekommendation inte innebär någon skyldighet för de nationella regleringsmyndigheterna att införa tillträdespriser som ligger inom detta intervall, om den nationella regleringsmyndigheten tillämpar den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden eller den metod som anges i punkt 40.
- (46) Tillträdespriser anses vara stabila även om de utvecklas i nominella tal. De bör dock inte fluktuera i någon betydande grad under den berörda tidsperioden och därmed fortsätta att vara förutsägbara.
- (47) I enlighet med principerna om insyn och förutsägbarhet i regleringen samt med behovet av att garantera prisstabilitet, kan även andra befintliga metoder än den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden uppfylla de villkor som anges i punkt 40. Tillämpningen av denna princip i enskilda medlemsstater bör bedömas från fall till fall. Anmälan ska göras till kommissionen, Berec och andra nationella regleringsmyndigheter före den 31 december 2016, vilket garanterar att bedömning sker på ett tidigt stadium.

- (48) För nationella regleringsmyndigheter med begränsade resurser kan det i undantagsfall krävas ytterligare en övergångsperiod efter 2016 för att ta fram den rekommenderade kostnadsmodellen. I sådana fall bör den nationella regleringsmyndigheten överväga att fastställa preliminära priser på grundval av en jämförelse som enbart tar hänsyn till ett genomsnitt av de tillträdespriser som fastställts av nationella regleringsmyndigheter i enlighet med den här rekommendationen. Under tiden kan de berörda nationella regleringsmyndigheterna be om praktiskt stöd och vägledning från Berec för att kunna hantera de begränsade resurserna, framför allt kostnaden för att införa den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden.

INGA KRAV PÅ REGLERADE TILLTRÄDESPRISER I GROSSISTLEDET FÖR NGA-NÄT

- (49) På grund av den rådande osäkra efterfrågan på höghastighetsbroadband är det viktigt att ge de operatörer som investerar i NGA-nät en viss flexibilitet i prissättningen så att de kan testa prispunkter och fastställa lämpliga penetrationspriser, detta för att kunna främja effektiva investeringar och innovationer enligt artikel 8.5 d i direktiv 2002/21/EG. På så sätt skulle SMP-operatörer och operatörer som ansöker om tillträde kunna dela vissa investeringsrisker genom att differentiera tillträdespriserna i grossistledet beroende på graden av engagemang hos de operatörer som ansöker om tillträde. Detta skulle kunna leda till lägre priser för långsiktiga avtal med volymgarantier, vilket skulle kunna avspegla att de operatörer som ansöker om tillträde tar på sig vissa av de risker som följer med osäkra efterfrågan. Flexibel prissättning i grossistledet behövs också för att både den operatör som ansöker om tillträde och SMP-operatörens verksamhet i detaljistledet ska kunna införa differentierade priser på detaljistmarknaden för broadband för att kunna tillgodose kundernas önskemål bättre och främja spridningen av mycket snabba broadbandtjänster.

- (50) För att man i linje med punkterna 48–57 ska förhindra att denna flexibla prissättning leder till alltför höga priser på marknader med SMP-operatörer bör man dock även vidta ytterligare skyddsåtgärder för konkurrensen. Därför bör det strängare kravet på icke-diskriminering, dvs. krav på EoI och teknisk replikerbarhet, kompletteras med en garanterad ekonomisk replikerbarhet av produkter i efterföljande led tillsammans med prisreglering av tillträdesprodukter i koppargrossistledet.

- (51) För att garantera insyn och göra det lättare att övervaka utvecklingen av investeringsklimatet för NGA-broadband samt konkurrensvillkoren bör de nationella regleringsmyndigheterna uppmana operatörer att regelbundet

lämna in aktuell information, inbegripet investeringsplaner och NGA-utbyggnadsplaner till den nationella regleringsmyndigheten. Resultaten av sådan övervakning kommer även att användas som underlag för övervakningsförfarandet genom det särskilda nätverk av experter från Berec och kommissionen som nämns i skäl 69.

- (52) Med tanke på fördelarna med flexibel prissättning under dessa omständigheter med den rekommenderade metoden ska tillträdespriser i grossistledet för passiva NGA-resurser i grossistledet eller icke-fysiska eller virtuella NGA-resurser i grossistledet som erbjuder likvärdiga funktioner anses vara tillräckligt begränsade (dvs. prisrelaterade konkurrensproblem anses ha hanterats tillfredsställande) när i) det finns en påvisbar återhållande effekt på detaljistpriset till följd av infrastrukturkonkurrensen eller ett prisankare till följd av kostnadsorienterade grossistpriser för tillträde till kopparnät, och ii) *ex ante*-testet av ekonomisk replikerbarhet har färdigställts om det inte ska införas reglerade priser i grossistledet, och iii) det finns ett krav på att tillhandahålla tillträdestjänster i grossistledet på grundval av EoI. Om kravet på EoI tillämpas och nationella regleringsmyndigheter anser att ovannämnda konkurrensskyddsåtgärder finns på plats, bör de inte införa ett reglerat tillträdespris för dessa resurser i NGA-grossistledet.

- (53) För aktiva NGA-resurser i grossistledet ska det räknas som tillräckliga konkurrensskyddsåtgärder om operatörer som ansöker om tillträde kan använda sig av produkter i föregående led på marknaden för tillträde till nätinfrastuktur (t.ex. tillträde till accessnät eller virtuellt tillträde till accessnät) som tillhandahålls på grundval av EoI, förutsatt att den faktiska spridningen av sådana produkter i föregående led har en påvisbar återhållande effekt på priset i detaljistledet, och att det därför inte krävs några ytterligare skyddsåtgärder i grossistledet.

- (54) En sådan påvisbar återhållande effekt på priset i detaljistledet skulle inte vara tillräcklig för att visa att den berörda grossistmarknaden verkligen är konkurrensutsatt och att det därför inte finns någon operatör med betydande marknadsinflytande. Däremot bör begränsningen av priset i detaljistledet hindra SMP-operatören på grossistnivå från att sätta alltför höga detaljistpriser.

- (55) Att inte införa eller upphäva reglerade tillträdespriser i grossistledet för NGA-nät i enlighet med punkterna 48 och 49 ska inte påverka de åtgärder som vidtas för att komma till rätta med otillräckliga marginaler som upptäckts vid ett ekonomiskt replikerbarhetstest *ex ante* såsom fastställs i denna rekommendation i syfte att bevara konkurrensen i fall då regleringen av priserna i grossistledet inte bör införas på SMP-operatören.

- (56) Om den produkt som SMP-operatören erbjuder i det befintliga accessnätet inte medför en påvisbar återhållande effekt på priset i detaljistledet för NGA-produkten (t.ex. vid en nedsläckning av kopparnät) kan den i princip ersättas med en NGA-baserad produkt som är utformad för att ha samma produkttegenskaper. Det torde dock inte komma att krävas någon sådan NGA-baserad förankring inom den närmsta framtiden eller före 2020.
- (57) Den nationella regleringsmyndigheten bör samråda med SMP-operatören och de berörda parterna innan den beslutar om processen för att införa krav på EoI. En detaljerad färdplan med de viktigaste milstolpar som krävs för att genomföra EoI fullt ut för de berörda tillträdesprodukterna bör ingå i beslutet.
- (58) Ett kraftfullt åtagande om att snabbt införa åtgärder för icke-diskriminering bör ge tillräckliga skyddsåtgärder för att tillåta flexibel prissättning innan färdplanen genomförs fullt ut och kan ha en omedelbart positiv inverkan på investeringsincitamenten. Å andra sidan måste de nationella regleringsmyndigheterna i viss mån själva kunna bestämma när flexibel prissättning ska införas, för att skydda konkurrensen och framför allt undvika risken för störningar i befintliga avtal om tillträde.
- (59) Följderna av att den reglerade SMP-operatören inte uppfyller sina åtaganden i färdplanen bör vara avskräckande. Framför allt bör antagandet att EoI har införts upphävas om en eller flera av färdplanens milstolpar inte har uppnåtts, i enlighet med punkt 51 i den här rekommendationen. Detta innebär att icke-diskrimineringsvillkoren för att inte införa eller behålla reglerade tillträdespriser i grossistledet för NGA-nät inte längre uppfylls och att de reglerade priserna bör återinföras eller att de nationella regleringsmyndigheterna bör använda sina befogenheter för att införa sanktioner enligt regelverket.
- (60) För att det ska gå att införa reglerade tillträdespriser i grossistledet vid brott mot det icke-diskrimineringsvillkor som anges i punkt 54 utan att de nationella regleringsmyndigheterna behöver göra en ny marknadsanalys bör dessa påföljder ingå i den ursprungligen anmälda åtgärden, och de marknadsuppgifter som den nationella regleringsmyndigheten har baserat sin ursprungliga marknadsanalys på bör inte ha ändrats i någon betydande grad. Det faktum att det inte krävs någon ny marknadsanalys påverkar inte behovet att anmäla alla ändringar i kraven enligt förfarandet i artikel 7.
- (61) För att kunna avgöra om alternativa operatörer som ansöker om tillträde ekonomiskt kan replikera ett erbjudande från SMP-operatören i efterföljande led med den tillgängliga reglerade resursen i grossistledet bör en nationell regleringsmyndighet göra ett ekonomiskt replikerbarhetstest om reglerade tillträdespriser inte ska införas i grossistledet.
- (62) Eftersom det råder osäkerhet kring den nuvarande efterfrågan på NGA-baserade tjänster i detaljistledet kan SMP-operatörer vars NGA-resurser i grossistledet inte omfattas av reglerade tillträdespriser använda strategier för penetrationspriser för att stärka efterfrågan i detaljistledet för sådana NGA-baserade detaljisttjänster. Syftet med det ekonomiska replikerbarhetstestet är att i kombination med de andra åtgärder som vidtagits för att skydda konkurrensen, som krav på EoI, tekniskt replikerbarhetstest och en uppenbar grossistprisbegränsning till följd av ett kopparankare eller alternativa infrastrukturer, se till att SMP-operatörer inte missbrukar flexibiliteten i prissättningen för att utestänga (potentiella) konkurrenter från marknaden. Den vägledning som ges i bilaga II gäller endast tillämpningen av punkt 56.
- (63) Ett sådant test kommer inte att påverka marginalklämningstest som kommissionen och/eller behöriga nationella myndigheter gör i efterhand i samband med tillämpningen av konkurrenslagstiftningen. Dessutom får nationella regleringsmyndigheter också i förväg göra ett marginalklämningstest av reglerade resurser i grossistledet för att förvissa sig om att tillträdespriser i grossistledet för kopparbaserade tillträdesprodukter inte hindrar konkurrensen på detaljstnivå eller för att se till att det finns adekvat ekonomiskt utrymme mellan de olika kopparaccessresurserna. Strategier för penetrationsprissättning bör dock inte beaktas för befintliga kopparbaserade resurser, med tanke på marknaden mognadsgrad och den kostnadsorientering som generellt kan tillämpas för kopparbaserade resurser i grossistledet.
- (64) De nationella regleringsmyndigheterna bör se till att marginalen mellan SMP-operatörens priser i detaljistledet och priset på NGA-resurser i grossistledet täcker marginalkostnaderna i efterföljande led och en rimlig andel av de gemensamma kostnaderna. Om prisreglering i grossistledet för NGA-resurser inte bör införas på SMP-operatören när ytterligare skyddsåtgärder finns på plats i enlighet med denna rekommendation går det att visa avsaknad av ekonomisk replikerbarhet genom att visa att SMP-operatörens egen detaljiströrelse i efterföljande led inte kan bedriva lönsam verksamhet på grundval av det pris som SMP-operatörens verksamheter i föregående led debiterar sina konkurrenter i det föregående marknadsledet ("lika effektiv operatör"-testet [EEO-testet]). EEO-standarden ger de nationella regleringsmyndigheterna möjlighet att stödja SMP-operatörernas investeringar i NGA-nät och skapar incitament för innovationer när det gäller NGA-baserade tjänster.

- (65) När det råder specifika förutsättningar på marknaden, t.ex. när inträde eller expansion på marknaden har hindrats tidigare, får de nationella regleringsmyndigheterna justera SMP-operatörens kostnader efter storleken för att se till att det är realistiskt möjligt att åstadkomma ekonomisk replikerbarhet. I sådana fall bör den rimligt effektiva storlek som den nationella regleringsmyndigheten identifierat inte vara större än en marknadsstruktur med ett tillräckligt stort antal kvalificerade operatörer för att garantera en effektiv konkurrens.
- (66) Det förfarande och de parametrar som den nationella regleringsmyndigheten kommer att tillämpa vid sitt *ex ante*-test av den ekonomiska replikerbarheten bör fastställas och offentliggöras i förväg i myndighetens antagna beslut efter en marknadsanalys. Den nationella regleringsmyndigheten får göra testet innan SMP-operatören lanserar ett nytt erbjudande i detaljistledet, t.ex. om den nationella regleringsmyndigheten anser att det är lämpligt att anpassa tidpunkten för det ekonomiska replikerbarhetstestet efter det tekniska replikerbarhetstestet, om detta också görs före lanseringen. Den nationella regleringsmyndigheten behöver inte göra testet för varje nytt erbjudande i detaljistledet utan endast för flaggskeppsprodukter som ska fastställas av de nationella regleringsmyndigheterna. En nationell regleringsmyndighet får göra testet på eget initiativ, t.ex. i inledningsfasen av genomförandet av en bestämmelse som tillåter flexibel prissättning i NGA-nät, särskilt när det tidigare har införts reglerade tillträdespriser i grossistledet, eller för att hantera ändringar i marknadsstrukturen, t.ex. till följd av den tekniska utvecklingen.
- (67) Det ekonomiska replikerbarhetstest som den nationella regleringsmyndigheten fastställer i förväg bör vara tillräckligt detaljerat och omfatta åtminstone en uppsättning relevanta parametrar för att garantera förutsägbarhet och den öppenhet som krävs för operatörerna. De nationella regleringsmyndigheterna bör använda en LRIC+-modell när de tar hänsyn till SMP-operatörens granskade kostnader i efterföljande marknadsled och bedöma marginalen mellan de mest relevanta produkterna i detaljistledet, däribland bredbandstjänster (flaggskeppsprodukter) och de reglerade NGA-tillträdesresurser som används mest eller som i en framåtblickande ansats identifierats som de mest relevanta för att leverera produkter i detaljistledet för den berörda marknadsöversynsperioden. Syftet med testets utformning, som gäller SMP-operatörens granskade kostnader i efterföljande marknadsled och enbart flaggskeppsprodukter, är att se till att NGA-investeringar och effekten av den rekommenderade flexibla prissättningen inte hämmas av denna skyddsåtgärd. För att förhindra korssubventionering mellan olika produkter i ett paket eller en portfölj bör de nationella regleringsmyndigheterna endast utföra ett test på en enda nivå, dvs. mellan tjänsterna på detaljstnivå och de mest relevanta NGA-tillträdesresurserna för de operatörer som ansöker om tillträde (t.ex. fiber till lokal spridningspunkt, virtuellt tillträde). Nya NGA-tillträdesresurser kan dock bli mer framträdande med tiden (t.ex. fibertilträde vid ODF [Optical Distribution Frame]), så det ekonomiska replikerbarhetstestet bör därför göras med hänvisning till den nya resursen i stället för den resurs som ursprungligen användes mest. Om de nationella konkurrensförutsättningarna visar att det finns en skillnad mellan geografiska områden när det gäller vilka NGA-tillträdesresurser som används (t.ex. på landsbygden och i tätorter) bör de nationella regleringsmyndigheterna ändra testet utifrån de specifika resurser som identifierats som de mest relevanta.
- (68) De nationella regleringsmyndigheterna kanske inte kan identifiera de ovannämnda konkurrensrelaterade begränsningarna på hela den definierade marknaden. Om den nationella regleringsmyndigheten inte kan konstatera att de olika konkurrensvillkoren är stabila över tid och att detta kan motivera en uppdelning i subnationella marknader bör de nationella regleringsmyndigheterna ändå överväga att hantera de varierande konkurrensvillkoren genom att tillämpa olika krav, dvs. upphäva regleringen av priserna i grossistledet för de områden där det går att vidta de skyddsåtgärder för konkurrensen som krävs. Om en nationell regleringsmyndighet anser att konkurrens- och regleringsvillkoren gör att SMP-operatören inte kan överprissätta, får den nationella regleringsmyndigheten i enlighet med regelverket avstå från att införa prisreglering. Genomförandet av funktionell eller frivillig separation i enlighet med artikel 13a respektive 13b i direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv) bör beaktas vid bedömningen av om det är lämpligt att införa prisreglering eller inte för nästa generations nät.
- (69) Berec och kommissionen är överens om att noggrant följa genomförandet av denna rekommendation genom ett särskilt nätverk av experter från kommissionen och Berec i syfte att övervaka de praktiska följderna av rekommendationen, särskilt hur den inverkar på investeringar, konkurrens och detaljhandelspriser, samt vid behov ge ytterligare vägledning till de nationella regleringsmyndigheterna. Detta bör bidra till att hantera eventuella oönskade konsekvenser i tid och genom samarbete. Det särskilda nätverket av experter kommer att dra fördel av den information som tillhandahålls av de nationella regleringsmyndigheterna avseende uppdaterad information om operatörernas investeringar och NGA-utbyggnadsplaner som avses i punkt 55.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

SYFTE OCH TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

1. Syftet med denna rekommendation är att förbättra de regleringsmässiga förutsättningarna som behövs för att främja en effektiv konkurrens, stärka den inre marknaden för elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster samt främja investeringar i nästa generations accessnät (NGA-nät). Rekommendationen bidrar på ett tekniskt neutralt sätt till de övergripande målen för Europa

2020-strategin, dvs. att stärka tillväxt och sysselsättning, stimulera innovation och i slutändan få fram effektivare digitala tjänster för slutanvändare i unionen samt främja digital integrering. Den syftar också till att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten i regleringen med tanke på de långa investeringshorisonterna för NGA-nät.

2. När nationella regleringsmyndigheter i samband med de marknadsanalyser som görs enligt artiklarna 15 och 16.4 i direktiv 2002/21/EG konstaterar att den marknad som avses i punkt 5 inte är effektivt konkurrensutsatt och identifierar företag som enskilt eller tillsammans har betydande marknadsinflytande (SMP) på den marknaden (i egenskap av SMP-operatörer) ska myndigheterna när så är lämpligt införa krav på icke-diskriminering i fråga om samtrafik och/eller tillträde enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG och krav på priskontroll och kostnadsredovisning, särskilt kostnadsorientering, enligt artikel 13 i direktiv 2002/19/EG.
3. Denna rekommendation gäller tillämpningen av sådana krav och innehåller en gemensam metod för att främja en enhetlig och effektiv tillämpning av kraven när det gäller befintliga nät och NGA-nät om de möjliggör tillhandahållande av bredbandstjänster.
4. I denna rekommendation ges ytterligare vägledning om de regleringsprinciper som infördes i rekommendation 2010/572/EU, särskilt när det gäller under vilka omständigheter tillträdespriser i grossistledet bör regleras eller ej.
5. De principer som beskrivs i denna rekommendation ska tillämpas på marknaden för tillträde till nätinфраstruktur i grossistledet (marknad 4) och bredbandstillträde i grossistledet (marknad 5) enligt rekommendation 2007/879/EG eller på alla marknader som kan komma i fråga för förhandsreglering och som identifierats av nationella regleringsmyndigheter under en marknadsanalys som ersätter dem och omfattar samma nätskikt. Detta innefattar bland annat i) tillträde till anläggningsinfrastruktur, ii) tillträde till koppar- och fiberaccessnät, iii) tillträde till kopparbaserade delaccessnät, iv) icke-fysiskt eller virtuellt nättillträde och v) bredbandstillträde för grossistledet (bitströmtjänster) över koppar- och fibernät (vilket omfattar bl.a. ADSL, ADSL2+, VDSL och Ethernet).

DEFINITIONER

6. I denna rekommendation ska de definitioner som anges i direktiven 2002/21/EG och 2002/19/EG samt i rekommendation 2010/572/EU gälla. Dessutom gäller följande definitioner:

a) *nedifrån-och-upp-modell*: en metod för att utarbeta en kostnadsmodell med utgångspunkt i den förväntade

efterfrågan i form av abonnenter och trafik, och där efter utforma det effektiva nät som krävs för att tillgodose den förväntade efterfrågan samt bedöma de åtföljande kostnaderna med hjälp av en teoretisk nätteknikmodell för att beräkna kostnaderna utifrån ett effektivt nät där den senaste tekniken används i storskaliga nät.

- b) *gemensamma kostnader*: delade kostnader för produkter eller tjänster som produceras gemensamt och som inte går att hänföra till en enskild produkt eller tjänst.
- c) *kopparankare*: en kostnadsorienterad koppartillträdesprodukt i grossistledet som begränsar NGA-priserna på ett sådant sätt att NGA-tjänster kommer att prissättas enligt kundernas vilja att betala för den extra kapacitet och de extra funktioner en NGA-baserad produkt i detaljistledet kan erbjuda jämfört med en kopparbaserad produkt i detaljistledet.
- d) *nukostnader*: kostnaderna på grundval av att en tillgång värderas efter sin återanskaffningskostnad, dvs. kostnaden för att ersätta den med samma tillgång eller en annan tillgång med liknande prestanda, med hänsyn till förslitning och effektivitetsjusteringar.
- e) *avskrivningsmetoder*: metoder för fördelning av en tillgångs värde över tillgångens livstid, vilka alltså påverkar profilen för de tillåtna intäkterna för tillgångens ägare under en viss period.
- f) *kostnader i efterföljande led*: kostnader i samband med verksamhet i detaljistledet, däribland marknadsföring, värvning av kunder, fakturering och andra nätkostnader som uppstår utöver de nätkostnader som redan ingår i tillträdestjänsten i grossistledet.
- g) *lika insatsresurser (EoI)*: tillhandahållande av tjänster och information till interna och utomstående operatörer som ansöker om tillträde på samma villkor, inbegripet tjänsternas pris- och kvalitetsnivå, inom samma tidsramar och med samma system och processer, samt med samma grad av tillförlitlighet och prestanda. EoI kan här avse tillträdesprodukter, åtföljande tjänster och stödtjänster som är nödvändiga för att tillhandahålla resurser i grossistledet för interna och utomstående operatörer som ansöker om tillträde.
- h) *likvärdiga resultat (EoO)*: tillhandahållandet till operatörer som ansöker om tillträde av sådana resurser i grossistledet vars funktioner och pris är jämförbara med dem som SMP-operatören tillhandahåller internt till sina egna verksamheter i efterföljande led trots att andra system och processer eventuellt används.

- i) *marginalkostnader*: de kostnader som är direkt förknippade med produktionen av utökad verksamhet, dvs. den ytterligare kostnaden för att tillhandahålla en tjänst utöver den situation då tjänsten inte tillhandahölls, förutsatt att alla övriga produktionsverksamheter är oförändrade.
- j) *nyckeltal*: indikatorer för att mäta utförandenivån i tillhandahållandet av de berörda tjänsterna i grossistledet.
- k) *långsiktiga marginalkostnader*: de marginalkostnader som motsvarar en tidshorisont där alla produktionsfaktorer, inbegripet driftskapital, är variabla i förhållande till förändringar i efterfrågan på grund av förändringar i produktionens volym eller struktur. Därför betraktas alla investeringar som rörliga kostnader.
- l) *påslag*: det tillägg som görs till marginalkostnaden för en viss tjänst för att fördela och täcka de gemensamma kostnaderna genom att de fördelas på alla de tjänster som de gemensamma kostnaderna berör.
- m) *nytt erbjudande i detaljistledet*: varje nytt erbjudande i detaljistledet av tjänster, däribland paket av tjänster, från en SMP-operatör på grundval av befintliga eller nya reglerade resurser i grossistledet.
- n) *NGA-baserat skikt i grossistledet*: ett nätskikt i vilket tillträde beviljas operatörer som ansöker om tillträde i ett NGA-baserat nät där flera resurser i grossistledet kan tillhandahållas. De tillträdesprodukter i grossistledet som erbjuds i detta nätskikt får bestå av aktiva resurser (t.ex. bitström över fibernät), av passiva resurser (t.ex. fiberbaserade accessnät i det optiska distributionsfältet, till en lokal spridningspunkt, eller vid koncentrationspunkten), eller av icke-fysiska eller virtuella resurser i grossistledet som erbjuder likvärdiga funktioner som passiva resurser.
- o) *icke återanvändbar anläggningsinfrastruktur*: befintliga tillgångar i anläggningsinfrastruktur som används i kopparaccessnätet men som inte kan återanvändas för ett NGA-nät.
- p) *regleringsmässigt redovisningsvärde*: en tillgångs värde enligt vad som anges i den reviderade regleringsmässiga redovisningen för ett företag och som tar hänsyn till tillgångarnas faktiska användning och livslängd, som normalt sett är längre än vad som anges i bokföringen och som ligger mer i linje med teknisk livslängd.
- q) *regleringsmässig tillgångsbas*: det sammanlagda kapitalvärdet på de tillgångar som används för att beräkna kostnaderna för de reglerade tjänsterna.
- r) *återanvändbar anläggningsinfrastruktur*: befintliga tillgångar i anläggningsinfrastruktur som används i kopparaccessnätet och som kan återanvändas för ett NGA-nät.
- s) *servicenivåavtal*: kommersiella avtal som innebär att SMP-operatören åläggs att tillhandahålla tillträde till tjänster i grossistledet med en viss kvalitetsnivå.
- t) *servicenivågarantier*: garantier som utgör en integrerad del av servicenivåavtal och där det fastställs vilken ersättning SMP-operatören ska betala om de tjänster som SMP-operatören tillhandahåller i grossistledet inte håller den kvalitet som anges i servicenivåavtalet.
- u) *resurser i grossistledet*: en tillträdesprodukt som krävs för att operatörer som ansöker om tillträde ska kunna förse slutanvändare med en bredbandstjänst på en detaljistmarknad och som består av en aktiv eller passiv produkt eller en virtuell tillträdesprodukt som erbjuder likvärdiga funktioner som en passiv tillträdesprodukt. Resurser i grossistledet kan erbjudas via befintliga infrastrukturer för kopparaccessnät eller via NGA-baserade infrastrukturer.

TILLÄMPNING AV ETT KRAV PÅ ICKE-DISKRIMINERING

Säkerställa likvärdigt tillträde

7. Effektiv icke-diskriminering uppnås säkrast genom att man tillämpar metoden med lika insatsresurser (EoI), vilket garanterar rättvisa villkor mellan SMP-operatörers verksamheter i efterföljande led, t.ex. deras detaljiströrelse, och utomstående operatörer som ansöker om tillträde, samt främjar konkurrensen. När nationella regleringsmyndigheter anser att det är lämpligt, proportionerligt och motiverat enligt artikel 16.4 i direktiv 2002/21/EG och artikel 8.4 i direktiv 2002/19/EG att införa ett krav på icke-diskriminering för SMP-operatörer enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG, bör de nationella regleringsmyndigheterna undersöka om det skulle vara proportionerligt att ålägga SMP-operatörerna att tillhandahålla de berörda resurserna i grossistledet på basis av EoI. I så fall bör de nationella regleringsmyndigheterna bland annat ta hänsyn till om efterlevnadskostnaderna, t.ex. för ändring av befintliga system, uppvägs av de förväntade konkurrensfördelarna. De nationella regleringsmyndigheterna bör i sin bedömning av proportionaliteten bland annat ta hänsyn till i) att marginalkostnaderna för att erbjuda EoI sannolikt är låga när nya system utformas, ii) möjligheten att inte införa reglerade tillträdespriser i grossistledet för NGA-nät enligt rekommendationen i punkterna 48 och 49, iii) den möjliga positiva effekt som tillämpningen av EoI kan få på innovation och konkurrens, iv) eventuella frivilliga åtaganden från SMP-operatören om att tillhandahålla resurser i grossistledet för operatörer som ansöker om tillträde på grundval av EoI, förutsatt att det frivilliga erbjudandet uppfyller villkoren i denna rekommendation, samt v) SMP-operatörernas antal och storlek.

8. När detta är proportionerligt bör EoI tillämpas på den eller de nivåer i värdekedjan som är lämpligast för de resurser i grossistledet som SMP-leverantören tillhandahåller till sina egna verksamheter i efterföljande led, t.ex. sin detaljströrelse, om det inte visats för den nationella regleringsmyndigheten, som har inhämtat synpunkter från utomstående operatörer som ansöker om tillträde, att det inte finns någon rimlig efterfrågan på den berörda resursen i grossistledet.
9. När det är oproportionerligt att införa EoI bör de nationella regleringsmyndigheterna se till att SMP-operatören tillhandahåller resurserna i grossistledet till operatörer som ansöker om tillträde på grundval av likvärdiga resultat (EoO).
10. När det har införts ett krav på icke-diskriminering bör de nationella regleringsmyndigheterna se till att operatörer som ansöker om tillträde kan använda de berörda systemen och processerna med samma grad av tillförlitlighet och prestanda som SMP-operatörernas egna detaljströrelser i efterföljande led.
- Säkerställa teknisk replikerbarhet av SMP-operatörens nya erbjudanden i detaljistledet**
11. De nationella regleringsmyndigheterna bör kräva av de SMP-operatörer som omfattas av ett krav på icke-diskriminering att de ska ge operatörer som ansöker om tillträde tillgång till reglerade resurser i grossistledet som ger dessa operatörer möjlighet att tekniskt replikera nya erbjudanden i detaljistledet från SMP-operatörens detaljströrelse i efterföljande led, särskilt när EoI inte är fullständigt infört.
12. För att uppnå detta och för att garantera rättvisa villkor mellan SMP-operatörens detaljströrelse i efterföljande led och utomstående operatörer som ansöker om tillträde, bör de nationella regleringsmyndigheterna se till att interna och utomstående operatörer som ansöker om tillträde har tillgång till samma tekniska och kommersiella information om den berörda reglerade resursen i grossistledet, utan att detta påverkar gällande regler för affärshemligheter. Den relevanta informationen omfattar information om nya reglerade resurser i grossistledet eller ändringar i befintliga reglerade resurser i grossistledet och den ska lämnas inom tidsfrister som ska fastställas från fall till fall.
13. Vid bedömningen av den tekniska replikerbarheten i SMP-operatörens nya erbjudande i detaljistledet bör den nationella regleringsmyndigheten ta hänsyn till i) om motsvarande resurs eller resurser i grossistledet för beställning, leverans och reparation som är nödvändiga för att en effektiv operatör ska kunna utveckla eller anpassa sina egna system och processer för att erbjuda konkurrenskraftiga nya tjänster i detaljistledet görs tillgängliga inom en rimlig tidsperiod innan SMP-operatören eller dennes detaljströrelse i efterföljande led lanserar sin egen motsvarande tjänst i detaljistledet med hänsyn till de faktorer som anges i bilaga I och ii) tillgången till motsvarande servicenivåavtal och nyckeltal.
14. Det tekniska replikerbarhetstest som krävs kan utföras av SMP-operatören eller den nationella regleringsmyndigheten.
15. Om SMP-operatören själv utför det tekniska replikerbarhetstestet bör den nationella regleringsmyndigheten kräva att SMP-operatören överlämnar testresultaten till myndigheten, inbegripet all information som behövs för att visa att den tekniska replikerbarheten är garanterad fullt ut, i tillräckligt god tid för att myndigheten ska kunna utvärdera testresultaten och för att de operatörer som ansöker om tillträde ska kunna komma med ett konkurrerande erbjudande i detaljistledet i enlighet med vad som anges i bilaga I.
16. Om den nationella regleringsmyndigheten utför det tekniska replikerbarhetstestet bör myndigheten kräva att SMP-operatören anmäler till myndigheten detaljerna i de nya erbjudanden i detaljistledet som utnyttjar en relevant reglerad resurs i grossistledet tillsammans med all information som myndigheten behöver för att kunna bedöma replikerbarheten. Detta ska ske tillräckligt långt i förväg innan dessa erbjudanden lanseras. En sådan anmälan bör vara tillräcklig för att den nationella regleringsmyndigheten ska kunna utföra replikerbarhetstestet och för att operatörer som ansöker om tillträde ska kunna komma med ett konkurrerande erbjudande i detaljistledet i enlighet med vad som anges i bilaga I.
17. När den nationella regleringsmyndigheten anser att den tekniska replikerbarheten i det nya erbjudandet i detaljistledet inte är garanterad, bör den kräva att SMP-operatören ska ändra den eller de relevanta reglerade resurserna i grossistledet på ett sätt som garanterar teknisk replikerbarhet.
18. När den nationella regleringsmyndigheten anser att ett erbjudande i detaljistledet som inte är tekniskt replikerbart skulle leda till betydande skada för konkurrensen bör den enligt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG⁽¹⁾ kräva att SMP-operatören ska upphöra med eller senarelägga tillhandahållandet av det berörda erbjudandet i detaljistledet tills kravet på teknisk replikerbarhet är uppfyllt.
- ÖVERVAKNING AV ATT KRAVET PÅ ICKE-DISKRIMINERING UPPFYLLS**
- Nyckeltal**
19. När ett krav på icke-diskriminering införs enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG bör de nationella
- ⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (EGT L 108, 24.4.2002, s. 21).

regleringsmyndigheterna ålägga SMP-operatören att använda nyckeltal för att effektivt kunna övervaka att kravet på icke-diskriminering uppfylls.

20. Nyckeltalen bör minst mäta utförandet i fråga om följande nyckeldelar i tillhandahållandet av reglerade tjänster i grossistledet:

- a) Beställningsprocess.
- b) Tillhandahållande av tjänster.
- c) Tjänstekvalitet, inbegripet fel.
- d) Väntetid för reparation av fel.
- e) Migration mellan olika reglerade resurser i grossistledet (exklusive enstaka bulkmigrationer).

21. De nationella regleringsmyndigheterna bör införa nyckeltal för var och en av dessa nyckelelement i tillhandahållandet av reglerade tjänster i grossistledet. Nyckeltalen bör göra det möjligt att jämföra tjänster som tillhandahålls internt till SMP-operatörens detaljströrelse i efterföljande led med de tjänster som tillhandahålls externt till utomstående operatörer som ansöker om tillträde.

22. SMP-operatören och de utomstående operatörerna som ansöker om tillträde bör komma överens om de specifika detaljerna i de nyckeltal som införts av den nationella regleringsmyndigheten i enlighet med punkt 21, och dessa bör regelbundet uppdateras efter behov.

23. När de nationella regleringsmyndigheterna inför nyckeltal bör de ta hänsyn till befintliga resultatmätningar, även när de endast används för SMP-operatörens interna ändamål.

24. För att säkerställa att potentiellt diskriminerande beteende upptäcks tidigt och att det finns insyn i tillhandahållandet av reglerade tjänster i grossistledet bör de nationella regleringsmyndigheterna se till att nyckeltal offentliggörs minst en gång i kvartalet i lämplig form. Det kan göras på den nationella regleringsmyndighetens webbplats eller på webbplatsen för en oberoende tredje part som har utsetts av den nationella regleringsmyndigheten.

25. De nationella regleringsmyndigheterna bör se till att nyckeltalen granskas regelbundet, antingen av myndigheterna själva eller av en oberoende granskare.

26. Om nyckeltalen visar att SMP-operatören kanske inte uppfyller kravet på icke-diskriminering bör den nationella regleringsmyndigheten ingripa och undersöka saken närmare

samt vid behov vidta åtgärder för att se till att kravet uppfylls. De nationella regleringsmyndigheterna bör offentliggöra sitt beslut om att vidta åtgärder mot bristande efterlevnad. De kan t.ex. göra detta på sin webbplats.

Servicenivåavtal och servicenivågarantier

27. De nationella regleringsmyndigheterna bör kräva att SMP-operatören ska införa motsvarande servicenivåavtal parallellt med nyckeltalen.

28. De nationella regleringsmyndigheterna bör kräva att SMP-operatören ska tillämpa motsvarande servicenivågarantier vid brott mot servicenivåavtalen.

29. De nationella regleringsmyndigheterna bör se till att utbetalningar enligt servicenivågarantier görs mellan operatörerna så snabbt som möjligt och att detta görs genom en i förväg fastställd process för betalning och fakturering. Dessa sanktioner bör vara tillräckligt avskräckande för att se till att SMP-operatören uppfyller sina leveransskyldigheter.

KOSTNADSBERÄKNINGSMETOD

Rekommenderad kostnadsberäkningsmetod

30. Vid fastställandet av grossistpriser för tillträde till kopparnät och NGA-nät där man infört krav på kostnadsorientering, bör de nationella regleringsmyndigheterna vid behov, och om så är lämpligt och motiverat i enlighet med artikel 16.4 i direktiv 2002/21/EG och artikel 8.4 i direktiv 2002/19/EG, använda en nedifrån-och-upp-modell för att beräkna den långsiktiga marginalkostnaden (Bulric+), där en nedifrån-och-upp-modell för att beräkna långsiktiga marginalkostnader (LRIC) används som kostnadsberäkningsmodell plus ett påslag för att täcka gemensamma kostnader.

31. De nationella regleringsmyndigheterna bör införa en Bulric+-kostnadsberäkningsmetod som beräknar de nukostnader som en hypotetisk effektiv operatör skulle ha för att bygga ett modernt effektivt nät, dvs. ett NGA-nät. Detta påverkar inte huruvida ett NGA-nät på den berörda geografiska marknaden omfattas av ett krav på reglerade tillträdespriser i grossistledet, vilket behandlas i punkt 36 i rekommendation 2010/572/EU och i punkterna 48 och 49 i den här rekommendationen.

32. När de nationella regleringsmyndigheterna modellerar ett NGA-nät bör de definiera ett hypotetiskt effektivt NGA-nät som kan uppfylla målen för den digitala agendan för Europa i fråga om bandbredd, täckning och spridning och som helt eller delvis består av optiska element. När de nationella regleringsmyndigheterna modellerar ett NGA-nät bör de ta med de eventuella befintliga tillgångar i anläggningsinfrastruktur som i allmänhet också kan inhysa ett NGA-nät samt de tillgångar i anläggningsinfrastruktur som kommer att behöva nyuppföras för att inhysa ett NGA-nät. Därför bör de nationella regleringsmyndigheterna när de utformar sin Bulric+-modell inte förutsätta att det uppförs en helt ny anläggningsinfrastruktur för att bygga ut ett NGA-nät.

33. De nationella regleringsmyndigheterna bör värdera alla tillgångar som ingår i den reglerade tillgångsbasen för det modellerade nätet på grundval av återanskaffningskostnaderna, med undantag för återanvändbara tillgångar i anläggningsinfrastruktur.
34. De nationella regleringsmyndigheterna bör värdera återanvändbara tillgångar i anläggningsinfrastruktur och deras motsvarande reglerade tillgångsbas på grundval av indexeringsmetoden. De nationella regleringsmyndigheterna bör alltså fastställa den reglerade tillgångsbasen för denna typ av tillgång till det regleringsmässiga redovisningsvärdet efter ackumulerade avskrivningar vid beräkningstidpunkten, indexerat med ett lämpligt prisindex, t.ex. konsumentprisindex. De nationella regleringsmyndigheterna bör granska SMP-operatörens redovisning när den finns tillgänglig för att avgöra om den är tillräckligt tillförlitlig för att användas som utgångspunkt för att rekonstruera det regleringsmässiga redovisningsvärdet. I annat fall bör de göra en värdering med utgångspunkt i ett riktmärke för bästa praxis i jämförbara medlemsstater. De nationella regleringsmyndigheterna bör inte ta med återanvändbara befintliga tillgångar i anläggningsinfrastruktur som är avskrivna i sin helhet men som fortfarande används.
35. Vid användningen av den metod för värdering av tillgångar som beskrivs i punkt 34 bör de nationella regleringsmyndigheterna låsa in den reglerade tillgångsbas som motsvarar de återanvändbara befintliga tillgångarna i anläggningsinfrastruktur och sedan rulla den framåt från en regleringsperiod till nästa.
36. De nationella regleringsmyndigheterna bör fastställa livslängden för tillgångarna i anläggningsinfrastrukturen till en så lång tidsperiod som tillgången väntas kunna användas under och med hänsyn till efterfrågeprofilen. Det är normalt sett minst 40 år i fråga om ledningar.
37. Med hänsyn till principen om teknikneutralitet bör de nationella regleringsmyndigheterna överväga olika metoder för modelleringen av det hypotetiska effektiva NGA-nätet beroende på den accessteknik och nättopologi som passar bäst för de nationella förhållandena. När de nationella regleringsmyndigheterna fastställer tillträdespriserna för helt kopparbaserade tjänster bör de justera den kostnad som beräknas för det modellerade NGA-nätet så att den avspeglar de olika egenskaperna hos tillträdestjänster i grossistledet som är helt kopparbaserade. I detta syfte bör de nationella regleringsmyndigheterna beräkna skillnaden i kostnader mellan en tillträdesprodukt som baseras exempelvis på FttC/FttH och en tillträdesprodukt som är helt kopparbaserad genom att i förekommande fall ersätta de optiska elementen med effektivt prissatta kopparelement i NGA-teknikmodellen. När så är lämpligt kan de nationella regleringsmyndigheterna i stället erhålla kopparkostnaden genom att modellera ett överlappande NGA-nät där två nät (koppar och fiber, antingen FttH eller FttC) i viss omfattning delar samma anläggningsinfrastruktur.
38. De nationella regleringsmyndigheterna bör ta hänsyn till principen om insyn och förutsägbarhet i regleringen och till behovet av att skapa stabilitet utan betydande fluktuationer när kostnadsorienterade tillträdespriser fastställs, både när de utvecklar den kostnadsberäkningsmetod som rekommenderas i punkterna 30–37 (den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden) och när de tillämpar den färdiga metoden eller en metod som anges i punkt 40.
39. De nationella regleringsmyndigheterna bör se till att den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden införs senast den 31 december 2016 med undantag för nationella regleringsmyndigheter som uppfyller de villkor som anges i punkt 40.
40. När de nationella regleringsmyndigheterna inför kostnadsorienterade tillträdespriser får de, även efter den 31 december 2016, fortsätta att tillämpa den kostnadsberäkningsmetod som de använder när denna rekommendation träder i kraft, om den uppfyller målen för den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden enligt skälen 25–28 och uppfyller följande kriterier: i) Om metoden inte modellerar ett NGA-nät bör den avspegla en successiv övergång från kopparnät till NGA-nät. ii) Den bör innefatta en metod för tillgångsvärdering som tar hänsyn till att vissa tillgångar i anläggningsinfrastruktur inte skulle replikeras i den konkurrensutsatta processen. iii) Metoden bör åtföljas av dokumenterade prognoser över kopparnätpriserna som visar att de inte kommer att variera väsentligt och därför kommer att vara stabila under en lång period samt att den alternativa metoden uppfyller målen om insyn och förutsägbarhet i regelverket och behovet av att garantera prisstabilitet. iv) Den bör endast kräva minimala ändringar i fråga om den kostnadsberäkningsmetod som redan används i den medlemsstaten för att uppfylla de första tre kriterierna.
41. På grundval av de tillträdespriser som observerats i medlemsstaterna och med hänsyn till möjliga begränsade lokala kostnadsvariationer, uppskattar kommissionen att tillämpningen av de viktigaste delarna i den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden, dvs. att vara baserat på ett modernt och effektivt nät som speglar behovet av stabila och förutsägbara priser i grossistledet för kopparaccessnät över tid, och att på ett lämpligt och konsekvent sätt hantera inverkan av minskade volymer och de metoder som används i enlighet med punkt 40, sannolikt kommer att leda till stabila priser på tillträde till kopparnät och till att de genomsnittliga månatliga tillträdespriserna i unionen för hyra av fullt tillträde till kopparnätet ligger inom ett intervall på 8–10 euro (netto efter alla skatter) i 2012 års priser (prisintervallet).
42. Som en följd av ovanstående får de nationella regleringsmyndigheter som när denna rekommendation träder i kraft använder den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden i de medlemsstater där de månatliga tillträdespriserna i unionen för hyra av fullt tillträde till kopparnätet ligger inom prisintervallet, justerat efter unionens genomsnittliga konsumentprisindex, fortsätta att använda den kostnadsberäkningsmetod som de använder vid tidpunkten för ikraftträdandet av denna rekommendation till och med den 31 december 2016. Detta påverkar inte möjligheten

Genomförandet av kostnadsberäkningsmetoden

- för nationella regleringsmyndigheter som uppfyller punkt 40 att fortsätta att tillämpa en sådan metod efter denna tidsperiod. De nationella regleringsmyndigheterna måste beakta målen om insyn och förutsägbarhet i regelverket samt behovet av att garantera prisstabilitet utan väsentliga prisväxlingar.
43. Förutom i de fall som omfattas av punkt 40, i de medlemsstater där de månatliga tillträdespriserna för hyra av fullt tillträde till kopparnätet ligger utanför prisintervallet när denna rekommendation träder i kraft, bör de nationella regleringsmyndigheterna beräkna kostnader och åtföljande tillträdespriser på grundval av den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden så snart som möjligt och anmäla motsvarande utkast till bestämmelse i enlighet med samrådsförfarandet i artikel 7 i direktiv 2002/21/EG i god tid för att säkerställa att den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden införs fullt ut senast den 31 december 2016. De bör dock ta hänsyn till att priserna kan behöva justeras gradvis, särskilt i de medlemsstater där tillträdespriserna för närvarande inte är kostnadsorienterade. Valet av tidpunkten för anmälan bör göras med hänsyn till att om skillnaden är betydande mellan det reglerade pris som gällde vid införandet av denna rekommendation och det pris som blir resultatet av den nationella regleringsmyndighetens tillämpning av den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden, bör den nationella regleringsmyndigheten införa tillträdespriser som gradvis säkerställer att det pris som blir resultatet av den nationella regleringsmyndighetens tillämpning av den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden uppnås senast den 31 december 2016. Samtidigt bör den nationella regleringsmyndigheten beakta att plötsliga prisändringar kan påverka konkurrensen. För att undvika missförstånd bör det påpekas att de nationella regleringsmyndigheterna inte behöver införa tillträdespriser som ligger inom prisintervallet då de tillämpar den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden eller en metod som används i enlighet med punkt 40.
44. De nationella regleringsmyndigheter som har för avsikt att tillämpa punkt 40 bör anmäla motsvarande utkast till bestämmelse i enlighet med samrådsförfarandet i artikel 7 i direktiv 2002/21/EG snarast möjligt och i tillräckligt god tid för att kommissionen ska kunna kontrollera efterlevnaden av regelverket och särskilt av denna rekommendation, och säkerställa att den genomförs i tid.
45. Under exceptionella omständigheter, när en nationell regleringsmyndighet, framför allt på grund av begränsade resurser, inte slutligt kan införa den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden till den 31 december 2016, bör den fastställa preliminära tillträdespriser på grundval av ett riktmärke som enbart tar hänsyn till ett genomsnitt av de tillträdespriser som fastställts av nationella regleringsmyndigheter i jämförbara länder (med avseende på kostnaderna) och i enlighet med den här rekommendationen. Berec och dess arbetsgrupper bör i samarbete med kommissionen hjälpa de nationella regleringsmyndigheterna att införa den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden så snart som möjligt för att hantera denna resursbegränsning, framför allt kostnaden för att införa den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden.
46. När de nationella regleringsmyndigheterna slutligt har infört den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden bör de överväga att upprätthålla den i enlighet med artikel 8.5 a i direktiv 2002/21/EG för att främja förutsägbarheten i lagstiftningen genom att säkerställa stabila tillträdespriser under minst två lämpliga översynsperioder, förutsatt att de bibehåller ett krav på priskontroll under hela den perioden.
47. När de inför den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden eller alternativa kostnadsberäkningsmetoder som är förenliga med punkterna 40 och 44, och den nationella regleringsmyndigheten upprätthåller metoden enligt punkt 46, bör de nationella regleringsmyndigheterna endast uppdatera de uppgifter som lagts in i kostnadsberäkningsmetoden när de gör en ny marknadsöversyn, i princip efter tre år. När de nationella regleringsmyndigheterna uppdaterar modellen bör de i princip, förutsatt att marknadsförhållandena har varit stabila, endast justera sådana uppgifter i linje med den verkliga utvecklingen av enskilda priser på insatsresurser, och de bör under alla omständigheter se till att kostnaderna för att tillhandahålla de reglerade tillträdes tjänsterna i grossistledet täcks i sin helhet över tid. De nationella regleringsmyndigheterna bör offentliggöra det uppdaterade resultatet av kostnadsberäkningsmetoden och åtföljande tillträdespriser över den berörda treårsperioden.
- INGA KRAV PÅ REGLERADE TILLTRÄDESPRISER I GROSSISTLEDET FÖR NGA-NÄT**
48. Den nationella regleringsmyndigheten bör besluta att inte införa eller upprätthålla reglerade tillträdespriser i grossistledet för aktiva NGA-resurser i grossistledet, utom för de resurser som anges i punkt 49 enligt artikel 13 i direktiv 2002/19/EG, om den nationella regleringsmyndigheten i samma åtgärd ålägger SMP-operatören krav på icke-diskriminering i fråga om passiva och aktiva NGA-resurser i grossistledet enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG som är förenliga med
- a) EoI enligt förfarandet i punkt 51,
- b) krav på teknisk replikerbarhet enligt de villkor som fastställs i punkterna 11–18, om EoI ännu inte har införts fullt ut, och
- c) krav på det ekonomiska replikerbarhetstestet enligt rekommendationen i punkt 56,
- förutsatt att den faktiska spridningen av passiva resurser i grossistledet eller icke-fysiska eller virtuella resurser i grossistledet som erbjuder likvärdiga funktioner eller förekomsten av alternativa infrastrukturer skapar en påvisbar återhållande effekt på priset i detaljistledet.

49. Den nationella regleringsmyndigheten bör besluta att inte införa eller upprätthålla reglerade tillträdespriser i grossistledet för passiva NGA-resurser i grossistledet eller icke-fysiska eller virtuella resurser i grossistledet som erbjuder likvärdiga funktioner enligt artikel 13 i direktiv 2002/19/EG, om den nationella regleringsmyndigheten i samma åtgärd ålägger SMP-operatören krav på icke-diskriminering i fråga om passiva NGA-resurser i grossistledet eller icke-fysiska eller virtuella resurser i grossistledet som erbjuder likvärdiga funktioner enligt artikel 10 i direktiv 2002/19/EG som är förenliga med
- a) EoI enligt förfarandet i punkt 51,
- b) kraven på teknisk replikerbarhet enligt de villkor som fastställs i punkterna 11–18, om EoI ännu inte har införts fullt ut, och
- c) kraven på det ekonomiska replikerbarhetstestet enligt rekommendationen i punkt 56,
- under förutsättning att
- d) den nationella regleringsmyndigheten kan visa att en befintlig accessnätprodukt som erbjuds av SMP-operatören, som omfattas av ett krav på kostnadsorienterad priskontroll enligt den kostnadsberäkningsmetod som anges i punkterna 30–37 eller punkt 40, utgör ett kopparankare och därmed ger en påvisbar återhållande effekt på priset i detaljistledet, eller
- e) den nationella regleringsmyndigheten kan visa att operatörer som erbjuder tjänster i detaljistledet över en eller flera alternativa infrastrukturer som inte kontrolleras av SMP-operatören kan utöva en påvisbar återhållande effekt på priset i detaljistledet. Vid tillämpningen av detta villkor bör begreppet *kontroll* tolkas enligt principerna i konkurrenslagstiftningen.
50. På geografiska marknader där de villkor som anges i punkterna 48 och 49 endast är uppfyllda i vissa områden inom de marknaderna bör de nationella regleringsmyndigheterna differentiera skyldigheterna och upprätthålla eller införa krav på priskontroll enligt artikel 13 i direktiv 2002/19/EG endast i de områden där dessa villkor inte är uppfyllda. De nationella regleringsmyndigheterna bör tillämpa den rekommenderade kostnadsberäkningsmetoden så att resultatet inte påverkas av att differentierade skyldigheter har införts inom en viss geografisk marknad.
51. En nationell regleringsmyndighet anses ha infört krav på EoI enligt punkterna 48 a och 49 a när den inför denna skyldighet, som har omfattats av samråd enligt artikel 7 i direktiv 2002/21/EG, i samma slutliga åtgärd som den i vilken den nationella regleringsmyndigheten beslutar att inte införa eller upprätthålla reglerade tillträdespriser i grossistledet för NGA-resurser i grossistledet. Åtgärden bör omfatta detaljerna och tidsplanen för införandet av EoI (nedan kallad *färdplanen*). Färdplanen bör omfatta specifika milstolpar och en tidsplan för när varje milstolpe ska uppnås. De första milstolparna ska minst omfatta krav på att säkerställa teknisk replikerbarhet och på att de mest relevanta nyckeltal, servicenivåavtal och servicenivågarantier som krävs för att tillhandahålla de viktigaste reglerade tjänsterna i grossistledet införs så snart som möjligt och senast sex månader från det att kravet på EoI införs.
52. De nationella regleringsmyndigheterna bör inte införa reglerade tillträdespriser i grossistledet på reglerade NGA-resurser i grossistledet inom samma marknad när de villkor som anges i punkterna 48 och 49 är uppfyllda, oavsett om kravet på EoI har införts på hela uppsättningen resurser på den marknaden eller endast gäller de marknadsnivåer som den nationella regleringsmyndigheten anser är proportionerliga.
53. De nationella regleringsmyndigheternas beslut att inte införa eller upprätthålla reglerade tillträdespriser i grossistledet gäller inte tillträde till anläggningsinfrastrukturer, oavsett om de ingår i produktmarknaden eller har införts som en stödjande skyldighet.
54. När en nationell regleringsmyndighet har beslutat att avskaffa tidigare införda reglerade tillträdespriser i grossistledet enligt en överenskommen färdplan för EoI, och SMP-operatören inte uppnår de överenskomna milstolparna, bör de nationella regleringsmyndigheterna överväga att återinföra de reglerade tillträdespriserna i grossistledet enligt den metod som anges i den här rekommendationen och enligt principerna i direktiv 2002/19/EG, eller överväga att använda sina befogenheter att ålägga sanktioner enligt regelverket.
55. De nationella regleringsmyndigheterna bör komplettera beslutet om att inte införa eller behålla reglerade tillträdespriser i grossistledet med åtgärder för övervakning av hur investeringsmiljön för NGA-bredband utvecklas, och av konkurrensvillkor, nämligen genom att uppmana operatörerna att regelbundet lämna in information om aktuella investeringsplaner och NGA-utbyggnadsplaner till den nationella regleringsmyndigheten, som den nationella regleringsmyndigheten, när så är juridiskt möjligt, bör dela med det särskilda nätverket av experter mellan kommissionen och Berec, vilket beskrivs i skäl 69.
56. En nationell regleringsmyndighet anses ha infört krav på ekonomisk replikerbarhet enligt punkterna 48 c och 49 c när den inför de delar som anges i leden a, b och c som har omfattats av samråd enligt artikel 7 i direktiv 2002/21/EG i samma slutliga åtgärd som den i vilken den nationella

regleringsmyndigheten beslutar att inte införa eller upprätthålla reglerade tillträdespriser i grossistledet för NGA-resurser i grossistledet.

a) Beskrivningen av det *ex ante*-test av ekonomisk replikerbarhet som den nationella regleringsmyndigheten kommer att tillämpa bör minst innehålla följande parametrar enligt vägledningen i bilaga II:

i) De berörda kostnader i efterföljande led som ska beaktas.

ii) Den relevanta kostnadsstandarden.

iii) De relevanta reglerade resurserna i grossistledet och de relevanta referenspriserna.

iv) De relevanta produkterna i detaljistledet.

v) Den relevanta tidsperioden när testet ska genomföras.

b) Det förfarande som den nationella regleringsmyndigheten kommer att följa vid ett *ex ante*-test av ekonomisk replikerbarhet, där det anges att den nationella regleringsmyndigheten får inleda förfarandet på eget initiativ eller på begäran av tredje part när som helst, dock senast tre månader efter lanseringen av den berörda produkten i detaljistledet, och ska avsluta förfarandet så snabbt som möjligt och under alla omständigheter inom fyra månader från det att förfarandet inleddes. Av förfarandet bör det framgå att det *ex ante*-test av ekonomisk replikerbarhet som de nationella regleringsmyndigheterna ska göra enligt punkterna 48 c och 49 c skiljer sig från och inte påverkar de marginalklämnings-tester som kan göras i efterhand i enlighet med konkurrenslagstiftningen.

c) De skyldigheter som den nationella regleringsmyndigheten kommer att införa om testet inte ger tillfredsställande resultat med hjälp av de verktyg för genomförande som fastställs i regelverket för att säkerställa efterlevnaden, bland annat genom att när så är lämpligt begära att SMP-operatören löser problemet med ekonomisk replikerbarhet i enlighet med den nationella regleringsmyndighetens vägledning och med utgångspunkt i resultatet av *ex ante*-testet av den ekonomiska replikerbarheten. Om den nationella regleringsmyndigheten anser att ett erbjudande i detaljistledet som inte är ekonomiskt replikerbart allvarligt skulle skada konkurrensen bör den använda sina befogenheter enligt artikel 10 i direktiv 2002/20/EG för att begära att SMP-operatören ska upphöra med eller senarelägga tillhandahållandet av det

berörda erbjudandet i detaljistledet tills kravet på ekonomisk replikerbarhet är uppfyllt.

57. När åtgärden har antagits bör den nationella regleringsmyndigheten offentliggöra färdplanen och detaljerna för *ex ante*-testet av ekonomisk replikerbarhet på sin webbplats som en del av den slutliga åtgärden. Den nationella regleringsmyndigheten bör överväga att använda alla verktyg för genomförande som regelverket erbjuder för att garantera att alla aspekter på de införda åtgärderna uppfylls.

58. De villkor som anges i punkterna 48–57 bör inte betraktas som de enda omständigheter under vilka nationella regleringsmyndigheter kan besluta att inte införa reglerade tillträdespriser för NGA-resurser i grossistledet. Beroende på uppvisandet av effektivt likvärdigt tillträde och av konkurrensvillkoren, särskilt effektivt infrastrukturbaserad konkurrens, kan det finnas ytterligare scenarier där införande av reglerade tillträdespriser i grossistledet inte är förenligt med regelverket.

SLUTBESTÄMMELSER

59. Denna rekommendation ska inte påverka marknadsdefinitioner, resultaten av marknadsanalyser eller regleringsskyldigheter som antagits av de nationella regleringsmyndigheterna i enlighet med artiklarna 15.3 och 16 i direktiv 2002/21/EG före ikraftträdandet av denna rekommendation.

60. Denna rekommendation inkluderar en övergångsperiod till och med den 31 december 2016 för genomförandet av den rekommenderade kostnadsberäkningsmetod som avses i punkterna 30–37. Detta innebär att den ger verkan successivt och under lång tid. Effekterna på investeringar, konkurrens och detaljistpriser kommer att övervakas noggrant av Berec och kommissionen, och även baserat på den information som de nationella regleringsmyndigheterna tillhandahåller i enlighet med punkt 55. Det kommer att göras en översyn av denna rekommendation när effekterna kan bedömas helt och hållet, vilket inte förväntas ske förrän sju år efter ikraftträdandet. Kommissionen får besluta om att genomföra en tidigare översyn mot bakgrund av marknadsutvecklingen.

Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdad i Bryssel den 11 september 2013.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Vice ordförande

*BILAGA I***Specifikation av ledtider och tillhandahållande av information**

När de nationella regleringsmyndigheterna bedömer den lämpliga längden på den ledtid som krävs bör de ta hänsyn till

1. om produkten är en ny produkt eller en uppdatering av en befintlig produkt,
 2. den tid som krävs för att samråda och komma överens om grossistledets processer för att tillhandahålla de berörda tjänsterna,
 3. den tid som krävs för att utarbeta ett referenserbjudande och teckna avtal,
 4. den tid som krävs för att ändra eller uppdatera berörda it-system,
 5. den tid som krävs för att marknadsföra det nya erbjudandet i detaljistledet.
-

BILAGA II

Parametrar för *ex ante*-testet av ekonomisk replikerbarhet

När kraven på EoI redan har införts eller håller på att införas enligt punkt 51 och när det tekniska replikerbarhetstestet har säkerställts, ska det i *ex ante*-testet av ekonomisk replikerbarhet enligt punkt 56 göras en bedömning av om marginalen mellan priset i detaljistledet för de berörda produkterna i detaljistledet och priset för de berörda NGA-baserade reglerade tillträdesresurserna i grossistledet täcker marginalkostnaderna i efterföljande led och en rimlig andel av de gemensamma kostnaderna. När parametrarna i *ex ante*-testet av ekonomisk replikerbarhet fastställs bör de nationella regleringsmyndigheterna säkerställa att SMP-operatören inte missgynnas gentemot dem som söker tillträde vad gäller delning av investeringsrisken.

De parametrar som avses i punkt 56 a är följande:

i) Relevanta kostnader i efterföljande led

Kostnader i efterföljande led beräknas på grundval av kostnaderna för SMP-operatörens egna verksamheter i efterföljande led (EEO-testet). De nationella regleringsmyndigheterna bör använda SMP-operatörens reviderade kostnader i efterföljande led, förutsatt att de är tillräckligt detaljerade. När inträde eller expansion på marknaden har hindrats tidigare (vilket t.ex. har visats genom tidigare beteenden), och där mycket begränsade linjevolymen och deras avsevärt begränsade geografiska täckning i jämförelse med SMP-operatörens NGA-nät tyder på att de objektiva ekonomiska förhållandena inte ger de alternativa operatörerna skalfördelar, får de nationella regleringsmyndigheterna justera SMP-operatörens kostnader i efterföljande led efter storleken för att se till att det är realistiskt möjligt att åstadkomma ekonomisk replikerbarhet. I sådana fall bör den rimligt effektiva storlek som den nationella regleringsmyndigheten identifierat inte vara större än en marknadsstruktur med ett tillräckligt stort antal kvalificerade operatörer för att garantera effektiv konkurrens, även med hänsyn till konkurrens från andra plattformar.

ii) Relevant kostnadsstandard

Marginalkostnaden för att tillhandahålla den berörda tjänsten i efterföljande led är den lämpliga standarden. En LRIC+-modell bör användas för att beräkna marginalkostnaderna (inbegripet kostnader som inte kan återvinnas, s.k. sunk costs) och för att göra ett påslag för gemensamma kostnader för verksamheterna i efterföljande led.

iii) Berörda reglerade resurser i grossistledet och relevanta referenspriser

De nationella regleringsmyndigheterna bör identifiera de mest relevanta reglerade resurser som används eller som de förväntar sig kommer att användas av operatörer som ansöker om tillträde i det NGA-baserade skikt i grossistledet som sannolikt kommer att vara vanligast under den innevarande marknadsöversynsperioden när det gäller SMP-operatörens utbyggnadsplaner, valda nättopologier och spridning av erbjudanden i detaljistledet.

Denna resurs kan utgöras av en aktiv resurs, en passiv resurs eller ett icke-fysiskt eller virtuellt erbjudande som erbjuder funktioner som är likvärdiga med en passiv resurs.

De nationella regleringsmyndigheterna bör göra ett *ex ante*-test av den ekonomiska replikerbarheten för att bedöma marginalen mellan den eller de produkter i detaljistledet som avses i punkt iv och den mest relevanta reglerade resurs som identifierats vid det valda NGA-baserade skiktet i grossistledet.

Om det är motiverat, särskilt när en sådan produkt i detaljistledet som avses i punkt iv lanseras på grundval av en annan resurs än den som identifierats tidigare, eller om det finns en betydande efterfrågan på tillträde i ett nytt NGA-baserat lager i grossistledet, bör de nationella regleringsmyndigheterna också bedöma marginalen mellan produkten i detaljistledet och den nya NGA-baserade reglerade resursen i grossistledet.

Om SMP-operatörens nåtegenskaper och efterfrågan på erbjudanden i grossistledet varierar kraftigt inom en medlemsstats territorium bör den nationella regleringsmyndigheten bedöma möjligheten att differentiera det mest relevanta NGA-baserade skiktet i grossistledet efter geografiskt område och anpassa testet efter detta.

När de nationella regleringsmyndigheterna identifierar det relevanta priset i grossistledet bör de ta hänsyn till det tillträdespris som SMP-operatören faktiskt tar ut av utomstående operatörer som ansöker om tillträde för den berörda reglerade resursen i grossistledet. Dessa tillträdespriser i grossistledet bör vara likvärdiga med de priser som SMP-operatören tar ut av sin egen detaljiströrelse. För att garantera en bra nationell avvägning mellan att stimulera till effektiva och flexibla prissättningsstrategier på grossistnivå och samtidigt garantera en tillräckligt stor marginal för operatörer som ansöker om tillträde för att upprätthålla en hållbar konkurrens, bör de nationella regleringsmyndigheterna ta tillräcklig hänsyn till förekomsten av volymrabatter och/eller långsiktiga prissättningsavtal mellan SMP-operatören och de operatörer som ansöker om tillträde.

iv) Berörda produkter i detaljistledet

De nationella regleringsmyndigheterna bör bedöma de mest relevanta produkterna i detaljistledet, däribland bredbandstjänster (s.k. flaggskeppsprodukter), som SMP-operatören erbjuder på grundval av det identifierade NGA-baserade skiktet i grossistledet. De nationella regleringsmyndigheterna bör identifiera flaggskeppsprodukter på grundval av deras aktuella och framåtblickande marknadsobservationer, särskilt med beaktande av deras relevans för den nuvarande och framtida konkurrensen. Detta bör omfatta en bedömning av marknadsandelarna i detaljistledet när det gäller volymen och värdet på de produkter som är baserade på reglerade NGA-resurser i grossistledet och reklamutgifter, när sådana finns tillgängliga. Flaggskeppsprodukter erbjuds sannolikt som ett paket. De nationella regleringsmyndigheterna bör bedöma de innovativa variationerna i sådana paket, om de sannolikt kommer att ersätta flaggskeppsprodukterna. Dessutom bör de nationella regleringsmyndigheterna överväga om en specifik produkt i detaljistledet, som inte

behöver vara en av SMP-operatörens mest relevanta produkter i detaljistledet, är särskilt attraktiv för alternativa operatörer som kan fokusera på en viss nisch eller kvalitetsprodukt längre ned i detaljistledet. De nationella regleringsmyndigheterna kan besluta att ta med en sådan produkt bland flaggskeppsprodukterna.

v) Relevant tidsperiod

De nationella regleringsmyndigheterna bör utvärdera lönsamheten i flaggskeppsprodukterna på grundval av en dynamisk flerperiodsanalys, t.ex. med kapitalvärdesmetoden. De nationella regleringsmyndigheterna bör identifiera en lämplig referenstidsperiod då de ska utvärdera om marginalen mellan flaggskeppsproduktens detaljistpris och priset för de relevanta NGA-baserade reglerade tillträdesresurserna i grossistledet tillåter täckning av kostnaderna i efterföljande led (inklusive en rimlig procentsats av de gemensamma kostnaderna) som är beräknade på grundval av i och ii ovan.

Den relevanta perioden för detta *ex ante*-test av den ekonomiska replikerbarheten bör fastställas enligt den uppskattade genomsnittliga abonnenttiden. En sådan genomsnittlig abonnenttid skulle vara den tidsperiod under vilken kunden bidrar till täckningen av a) kostnader i efterföljande led som beräknas årligen enligt en avskrivningsmetod som är lämplig för tillgången i fråga och den ekonomiska livstid för motsvarande tillgångar som krävs för verksamhet i detaljistledet (inklusive nätkostnader som inte ingår i NGA- tillträdestjänsten i grossistledet) och b) andra kostnader i efterföljande led som normalt inte beräknas årligen (vanligtvis kostnader för värvning av abonnenter) och som operatören har för att få kunder och som den bör försöka täcka under kundernas genomsnittliga livstid.

När de nationella regleringsmyndigheterna uppskattar den genomsnittliga abonnenttiden bör de ta vederbörlig hänsyn till olika egenskaper och konkurrensvillkor i tillhandahållandet av tjänster över NGA-nät jämfört med det befintliga kopparaccessnätet, eftersom dessa skillnader sannolikt kommer att leda till att användare av NGA-nät kommer att ha andra genomsnittliga abonnenttider än användare av kopparaccessnätet.

Vägledningen för det *ex ante*-test av den ekonomiska replikerbarheten som avses i punkt 56 och i den här bilagan är endast avsedd för det tillämpningsområde för denna rekommendation som gäller artiklarna 15 och 16 i direktiv 2002/21/EG jämte artiklarna 10 och 13 i direktiv 2002/19/EG. Den tillämpas alltså under andra omständigheter än *ex ante*-test av marginalklämning för reglerade tillträdespriser i grossistledet och påverkar inte alls kommissionens eller de nationella behöriga myndigheternas tillämpning av konkurrensbestämmelserna eller deras tolkning av tribunalen och Europeiska unionens domstol. Denna vägledning påverkar heller inte några åtgärder som kommissionen kan komma att vidta eller några riktlinjer som kommissionen kan komma att utfärda i framtiden om tillämpningen av konkurrenslagstiftningen i unionen.
